

Kulturminister Jakob Engel-Schmidt
Folketingets Kulturdvalg

Nykøbing Falster den 5. februar 2024

Journalnr.: 30401-009-008

Vedr. museumsreformen

Kære kulturminister og kulturdvalg

Der har fra flere sider i årevis været et stort ønske om at skabe en gennemsigtig statstilskudsfordeling. Det er derfor positivt, at der nu foreligger en rapport, som vi kan forholde os til. Det er positivt, at der lægges op til et mere fleksibelt tilskudssystem, hvor nye museer kan tildeles statsanerkendelse.

Men der er meget, der bekymrer.

Der lægges i rapporten op til, at en meget stor del af det samlede statstilskud bliver tildelt på baggrund af egen indtjening og besøgstal ud fra en trappemodel, der beregnes årligt. Det betyder, at det ellers så gode samarbejde mellem landets statsanerkendte museer, kan blive konkurrencepræget. Her risikerer samfundet at miste de gode tværgående samarbejdsrelationer mellem museerne. Det medfører også en stor usikkerhed i budgetlægningsen, og det vil udgøre et væsentligt problem, da rigtig mange museumsopgaver planlægges over en årrække.

Når vi ser på de oplyste modeller, vil Museum Lolland-Falster i to af tre modeller tabe statstilskud; i den ene af dem op til 42 procent. Det er meget voldsomt, især fordi statstilskuddet er det grundlæggende tilskud sammen med de kommunale tilskud. Det faste statstilskud betyder således meget for, hvor høj den øvrige egen indtjening kan blive. Det er et fast fundament for at kunne udvikle for eksempel fondsprojekter, som kan medvirke til en højere omsætning og et øget besøgstal.

Vi ser med bekymring på, at modellerne ikke tager højde for hverken fusioner eller tidligere amtstilskud. Det gamle Storstrøms Amt gav et solidt amtstilskud til museerne og støttede derved kulturarven og ikke mindst en arbejdsfordeling mellem museerne. Guldborgsund- og Lolland Kommune støttede op omkring en sammenlægning af de tre statsanerkendte kulturhistoriske museer, så Lolland-Falster kunne få et stærkt museum, som blandt andet kunne løfte arkæologien i forbindelse med anlæggelsen af den faste forbindelse til Tyskland. Vi fulgte således daværende kulturminister Brian Mikkelsen stærke opfordring til fusioner. Det kan se ud til, at vi som egn nu straffes for tidligere tiders opbakning til en styrket museumsdrift og fremsynede museumspolitik.

Vi savner i den grad parametre i modellerne, der afspejler museernes lovbefalede arbejdsopgaver og ikke kun deres evner til og muligheder for at skaffe mange besøgende og store egenindtægter. Muligheden for at få mange gæster igennem kasseapparaterne er ikke ens for alle. Det er ikke alle museer, der er placeret i tætbefolkede områder med stor turisme eller har nogle unikke muligheder via deres specielle samlinger.

Lolland-Falster er et område af landet med mange udsatte børn, unge, familier og ældre. Museet har i de senere år udviklet en række tilbud til disse målgrupper. Det er et vigtigt dannelsesarbejde, som museet utrolig gerne vil fortsætte i fremtiden. Arbejdet med udsatte grupper tager tid og foregår ofte i små grupper, og det kræver en stabil finansiering gennem blandt andet statstilskuddet.

Museum Lolland-Falster har det arkæologiske ansvar på Lolland-Falster, som i de senere år har haft mange store infrastrukturprojekter, ikke mindst tunnelen til Tyskland og en stor grøn gasledning, der skal forsyne øernes sukkerfabrikker. Det arkæologiske ansvarsområde er en national og lovbestemt opgave, som kræver en arkæologisk basisbemanding, og det bør afspejles i statstilskuddet, hvilket modellerne ikke lægger op til vil ske.

Museum Lolland-Falster har en stor og hæderkronet samling, som ikke mindst via de seneste års udgravninger er blevet tilført en masse væsentligt nyt materiale og enestående genstande. Museet er ved at bygge et nyt og topmoderne magasin til de mere end 300.000 genstande for at kunne opbevare samlingen ansvarsfuldt og korrekt. I den forbindelse skal museet låne 10 millioner kroner. Vi er desværre nu nødt til at afvente reformen for at vurdere, om vi tør arbejde videre på magasinprojektet og sikring af kulturarven. Med en nedgang i statstilskuddet risikerer museet ikke at kunne betale lånet tilbage.

Museum Lolland-Falster fik i 2022 cirka 6,7 millioner kroner i statstilskud svarende til 1,60 procent af det samlede statstilskud til museerne i 2022 (413.200.000 kroner). Museets ansvarsområde på Lolland-Falster dækker 4,2 procent af Danmarks samlede areal og har cirka 100.000 indbyggere svarende til godt 1,7% af Danmarks samlede befolkning. Det vil sige, at museets tilskud svarer meget godt til et nationalt gennemsnit, hvis man bruger areal og befolkningstal. Region Sjælland, er i forvejen den region, der modtager mindst i den samlede statslige kulturstøtte per borger (330 kroner i 2019). Hvis borgerne i Region Sjælland skulle modtage det samme per indbygger som landsgennemsnittet på 561 kr., svarer det til, at staten skulle tilføre mere end 190 millioner kroner årligt.

Museumsreformen skal ifølge regeringsgrundlaget både "styrke kulturen i hele landet" og skabe en mere retfærdig fordeling af museumsmidlerne. Vi ser også med glæde, at der tilføres flere midler til museumsområdet.

Vi ser ikke noget problem i en statstilskudsmodel, der også vægter besøgstal og egen indtjening i beregningen af statstilskud. Det kan give museerne incitament til at præstere endnu bedre. Her er det dog vigtigt at huske på, at museerne ikke har ens rammevilkår eller muligheder som følge af geografi, demografi og turismemønstre. Derfor er det vores ønske, at modellen for tildeling af statstilskud tilføjes følgende fire elementer:

- Arbejdet med udsatte grupper
- Arkæologisk ansvarsområde
- Samlingsvaretagelse
- Areal og befolkningstal

Det er vores håb og forventning, at regeringen og Folketingets kulturudvalg tager hensyn til ovenstående i forbindelse med reformarbejdet, så en ny statstilskudsmodel bidrager til at understøtte, at der også fremover er gode museumstilbud på Lolland-Falster.

Med venlig hilsen

Michael Fagerlund – forperson

Ulla Schaltz - museumsdirektør

Hermed link til debatindlæg i Kulturmonitor om dannelse på museerne, skrevet af to af museets medarbejdere <https://kulturmonitor.dk/del/kdY96cACH6lg>